

Wat is netcongestie?

Congestie betekent eigenlijk ophoping of verstopping. Netcongestie ontstaat als het elektriciteitsnet te veel stroom moet verwerken waardoor het overbelast raakt. Er is te weinig ruimte voor transport van elektriciteit, ofwel transportruimte. Dit kan gebeuren omdat:

- er meer stroom wordt opgewekt dan het netwerk aankan (teruglevercongestie)
- er meer stroom wordt gevraagd dan het netwerk aankan (afnamecongestie)

Knelpunten voor het verwerken van stroom kunnen in verschillende onderdelen van het elektriciteitsnet voorkomen. Zo kunnen transformatorstations of elektriciteitskabels op het hoogspanningsnet kampen met een tekort aan capaciteit. Maar ook op de transformatorhuisjes en kabels in het regionale midden- en laagspanningsnetnet kunnen knelpunten ontstaan.

Wie bepaalt of sprake is van netcongestie?

De netbeheerder brengt in kaart of een tekort aan ruimte op het net wordt verwacht. De netbeheerder kijkt hierbij naar de verwachte groei van vraag naar transportruimte:

- door aanvragen voor nieuwe aansluitingen voor grootverbruik en/of teruglevering;
- door de natuurlijke groei van het stroomgebruik en -productie van iedereen die al is aangesloten op het net (ook wel: autonome groei).

Als netcongestie wordt verwacht doet de netbeheerder een vooraankondiging van congestie. Vanaf dat moment komen nieuwe aanvragen voor een grootverbruikaansluiting op een wachtlijst.

Wat is congestiemanagement?

Met congestiemanagement proberen netbeheerders de overbelasting op het net te beheersen. Dit doen ze door de elektriciteitsvraag en het -aanbod beter te verdelen. Dat kan door:

- ❖ Flexibel vermogen: Bedrijven passen hun stroomgebruik of -productie aan op drukke momenten. Zij krijgen hiervoor een vergoeding.
- ❖ Technische oplossingen: Tijdelijke technische oplossingen, zoals het gebruik van reservecapaciteit of het accepteren van kortdurende momenten van overbelasting.

Wat is een congestiemanagementonderzoek?

In een congestiemanagementonderzoek onderzoekt de netbeheerder of met congestiemanagement voldoende ruimte kan worden vrijgemaakt om overbelasting van het net te beheersen.

Wie voert een congestiemanagementonderzoek uit?

Een congestiemanagementonderzoek wordt uitgevoerd door de netbeheerder van het gebied waar congestie optreedt. Dit kan bijvoorbeeld TenneT zijn voor (delen van) het landelijke hoogspanningsnet of regionale netbeheerders zoals Enexis voor (delen van) het regionale midden- en laagspanningsnet. Het kan dus zijn dat in een gebied meerdere congestiemanagementonderzoeken lopen: zowel voor het hoogspanningsnet als voor het regionale net. En zowel voor teruglevering als voor afname.

Wat levert een congestiemanagementonderzoek op?

Het congestieonderzoek geeft antwoord op de vraag of met congestiemanagement voldoende ruimte kan worden gevonden op het net om de verwachte groei van transport van elektriciteit te opvangen. Als dat zo is, kunnen nieuwe aanvragers weer een aansluiting voor grootverbruik of teruglevering krijgen. Uit het congestiemanagementonderzoek kan ook blijken dat er met congestiemanagement geen of onvoldoende transportruimte kan worden gevonden om de verwachte toename van de transportvraag op te vangen. In dat geval zijn eerst uitbreidingen van het elektriciteitsnet nodig. Als er onvoldoende transportruimte kan worden gevonden blijven beperkingen gelden voor nieuwe aanvragers voor een grootverbruikaansluiting. Zij komen op een wachtlijst. De netbeheerder geeft in het congestiemanagementonderzoek aan wanneer de uitbreidingen van het net die nodig zijn naar verwachting klaar zijn. Daarmee geeft de netbeheerder een indicatie wanneer aanvragers in de wachtrij weer een aansluiting kunnen krijgen. Ook kan uit het onderzoek blijken dat naast de wachtlijst voor nieuwe grootverbruikaansluitingen extra maatregelen nodig zijn om grotere problemen als storingen of uitval te voorkomen. De netbeheerder voert in dat geval na het congestiemanagementonderzoek een studie uit. Deze studie levert een beeld op van de precieze knelpunten en welke extra maatregelen het snelst en het beste werken. Dit kan bijvoorbeeld gaan om het tijdelijk extra belasten van installaties of het bijplaatsen van gasgestookte opwekinstallaties. Per regio kan het sterk verschillen welke maatregelen dit zijn. Daarom wordt deze studie voor elk gebied opnieuw uitgevoerd.

Wie bepaalt dat congestiemanagement moet worden toegepast?

De Autoriteit Consument & Markt (ACM) maakt regels die helpen een stabiel en betrouwbaar elektriciteitsnet te waarborgen. En de regels zorgen ervoor dat de toegang tot het elektriciteitsnet eerlijk en transparant is. Ook congestiemanagement is wettelijk

geregeld. Zo zijn netbeheerders verplicht te onderzoeken hoe ze congestie kunnen oplossen door flexibiliteit in te kopen. Ook zijn er deadlines vastgesteld voor het afronden van congestierapporten, zodat er duidelijkheid is voor nieuwe aanvragers. Waar kan ik meer lezen over netcongestie?

- Kamerbrief over de voortgang aanpak netcongestie (maart 2025)

<https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2025D12629>

- Voortgangsrapportage Landelijk Actieprogramma Netcongestie (maart 2025)

<https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2025D12630>

- Dashboard Landelijk Actieprogramma Netcongestie (maart 2025)

[LAN-dashboard-Q1-2025-2.pdf](#)